

De stemming van 22 juli 2012

In een week waar er politiek in Nederland amper wat is gebeurd zijn er ook vrijwel geen verschuivingen. Nog steeds ziet het er naar uit dat de verkiezingen op 12 september de tweestrijd SP - VVD zal opleveren en dat de PvdA, CDA, PVV en Groen Links heel blij mogen zijn als ze in de buurt van de uitslag van 2010 komen.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	15-7-2012	22-7-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	31	31		
PvdA	30	19	18	-1	-12
PVV	24	19	19		-5
CDA	21	14	14		-7
SP	15	31	32	1	17
D66	10	15	15		5
Groen Links	10	5	5		-5
ChristenUnie	5	7	7		2
SGP	2	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	3	3		1
Overige partijen	0	3	3		3
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+GrLinks+Chr.Unie	77	72	72		-5
Paars Plus	81	70	69	-1	-12
SP+PvdA+GrLinks+D66	65	70	70		5
VVD+PvdA+CDA	82	64	63	-1	-19
VVD+PVV+CDA	76	64	64		-12

Ook zien we dat de vraag wie men als premier wil hebben, Rutte of Roemer, vrijwel dezelfde uitslag geeft als begin juli. Beide scores nu 44%. Hun aanhang komt echter van heel verschillende partijen. Kiezers van D66 hebben daarbij een grote voorkeur voor Rutte. Kiezers van de PVV uit 2010 zijn over de vraag Rutte of Roemer als premier zeer verdeeld.

Als u alleen zou mogen kiezen tussen Mark Rutte en Emile Roemer. Wie heeft u dan het liefst als premier?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Mark Rutte	44%	38%	84%	64%	62%	16%	1%	23%
<i>Rutte 1 juli</i>	44%	38%	82%	69%	62%	14%	1%	24%
<i>Rutte 2 mei</i>	54%	58%	94%	81%	66%	20%	4%	35%
Emile Roemer	44%	37%	10%	28%	26%	74%	96%	62%
<i>Roemer 10 juni</i>	43%	39%	10%	23%	26%	75%	96%	60%
<i>Roemer 2 mei</i>	38%	30%	4%	6%	29%	71%	95%	55%

Daaraan is nu toegevoegd de vraag hoe men zou reageren als niet de persoon van voorkeur premier wordt, maar de ander. De afkeer voor Roemer onder degenen die Rutte als premier willen is wat groter dan de afkeer voor Rutte onder degenen die Roemer als premier willen.

Reactie op de ander als premier dan de 1e voorkeur:

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
% van degenen die Roemer willen, die het heel erg vinden als Rutte weer premier wordt	41%	45%	12%	23%	15%	48%	56%	37%
% van degenen die Rutte willen, die het heel erg vinden als Roemer premier wordt	47%	47%	62%	56%	30%	23%	0%	12%

Deze week is ook gekeken welke verschillen er zijn onder de kiezers m.b.t. de zekerheid van het stemmen op een partij. Eerst die mate van zekerheid naar een aantal kenmerken.

Stemzekerheid van degenen die verwachten op te gaan komen

<i>horizontaal geperceenteerd</i>	Mate van zekerheid partijkeuze			Totaal
	Weet zeker welke partij	Twijfelt, heeft partij voorkeur	Twijfelt heeft geen voorkeur	
Allen	43%	40%	17%	100%
Man	44%	41%	15%	100%
Vrouw	42%	39%	19%	100%
18-24 jaar	27%	45%	28%	100%
25-34 jaar	39%	43%	18%	100%
35-44 jaar	46%	37%	17%	100%
45-54 jaar	45%	39%	16%	100%
55+	54%	31%	15%	100%
Hoge opleiding	37%	45%	18%	100%
Midden opleiding	42%	39%	19%	100%

Lage opleiding	52%	33%	15%	100%
-----------------------	------------	------------	------------	-------------

Vervolgens kijken we naar de partijkeuze van degenen die zeker weten welke partij ze zullen stemmen en degenen die nog twijfelen, maar wel een partij van eerste voorkeur noemen.

Voor het goed begrip van deze tabel worden de 5 kolommen benoemd en besproken:

- Kolom 1: Dit is het percentage kiezers dat nu deze partij noemt. Het is de uitslag van vandaag maar dan in percentages en niet in zetels.
- Kolom 2: Dit is de verdeling over de partijen van de kiezers die zeker weten welke partij men op 12 september gaat stemmen (43% van de kiezers).
- Kolom 3: Dit is de verdeling over de partijen van de kiezers die nog twijfelen welke partij te stemmen, maar op dit moment wel een voorkeur heeft (40% van de kiezers).
- Kolom 4: Dit is het aandeel van de kiezers van dit moment van die partij die het zeker weet. We zien dat bij SGP, PVV, VVD en SP dit percentage rond de 60% of hoger ligt. Maar dat bij D66, Groen Links, Partij voor de Dieren en de overige partijen dit percentage ruim onder de 40% ligt.
- Kolom 5: Dit is een kolom die extra uitleg vergt. Via de eerste regel is dit het makkelijkst uit te leggen. Van alle mensen die nog twijfelen en de VVD een kans geven, zegt 44% dat de VVD op dit moment de eerste keuze is. (56% kiest of een andere partij dan de VVD of heeft geen enkele voorkeur). Hoe hoger de score in die kolom het is hoe beter die partij het nu bij de twijfelaars doet. Maar hoe lager de score in die kolom is, hoe groter de potentie voor die partij is.

Onder deze tabel volgen nog een aantal afsluitende conclusies.

Stemkeuze in relatie tot mate van zekerheid stem

<i>verticaal gepercenteerd</i>	Allen	Mate van zekerheid partijkeuze		% of stemmers is zeker van stem	Partij-keuze van overwegers
		Weet zeker	Twijfelt, heeft voorkeur		
VVD	20%	22%	18%	57%	44%
PvdA	12%	12%	12%	52%	29%
PVV	13%	15%	11%	60%	43%
CDA	9%	9%	9%	53%	36%
SP	21%	23%	19%	58%	40%
D66	10%	7%	14%	35%	34%
Groen Links	3%	2%	5%	31%	26%
ChristenUnie	5%	4%	5%	47%	21%
SGP	2%	3%	1%	70%	15%
Partij voor de Dieren	2%	1%	2%	33%	17%
Andere partij	3%	2%	4%	32%	
Totaal	100%	100%	100%		

Het interessante aan deze tabel is dat in de VVD en de SP min of meer vergelijkbare cijfers hebben. Beide partijen lijken hun huidige kiezers goed vast te houden. Tegelijkertijd lijken de groeimogelijkheden ook niet meer zo groot te zijn.

Maar ook de PVV heeft cijfers die behoorlijk lijken op die van de VVD en de SP. Groeipotentie van de PVV lijkt op dit moment beperkt te zijn

Ook CDA en de PvdA hebben cijfers die goed met elkaar vergelijkbaar zijn. Beide partijen hebben nog wel een kans om meer van de potentiële kiezers aan te trekken, maar dan moeten ze die wel resp. van de VVD en SP weg- of terughalen.

Bij D66 kan het alle kanten uit. Veel kiezers die nu D66 zeggen twijfelen er nog over. Aan de andere kant zit er ook nog wel een groeipotentie in. Het zou wel eens kunnen zijn dat de potentiële kiezers van D66 gaan bepalen wie de grootste gaat worden, de VVD of de SP. Als D66 ruim boven de 15 zou eindigen dan is dat goed nieuws voor de SP en als D66 ruim onder de 15 zou gaan eindigen dan is dat goed nieuws voor Rutte.

De positie van Groen Links lijkt qua structuur wel wat op die van D66, maar met een groot verschil. D66 staat op een winst van 5 zetels en Groen Links staat op een verlies van 5 zetels. Groen Links kan zowel nog verder dalen als toch nog enkele zetels stijgen. Maar dat laatste kan alleen als die kiezers niet naar SP, PvdA of D66 gaan.

De ChristenUnie heeft veel potentiële kiezers, die nog niet zeggen ChristenUnie te stemmen. Uit eerder onderzoek blijkt dat deze partij vooral in de slag is met het CDA onder de kerkelijke kiezers. Deze scores lijken aan te geven dat ChristenUnie op 12 september best wel eens tot de winnaars zou kunnen gaan behoren.

De SGP is en blijft een partij met een vaste aanhang. De uitslag zal sterk afhankelijk zijn van de hoogte van de opkomst van de overige kiezers. Hoe hoger die opkomst hoe lager de score van de SGP.

Zowel de Partij voor de Dieren als de groep andere partijen (in dit geval met name 50PLUS, PiratenPartij en DPK) hebben een electoraat dat nog vele kanten uit kan. Deze partijen moeten het vooral hebben van de media-aandacht in de laatste fase van de verkiezingen. Dat is overigens bij de Partij voor de Dieren minder het geval dan bij de andere partijen. Die partij is als enige vrijwel zeker van minimaal 1 zetel met een kans op 3.